

estratègies d'animació a la lectura estratègies d'animació
a la lectura estratègies d'animació a la lectura estratègies
d'animació a la lectura **estratègies d'animació**
a la lectura estratègies d'animació a la lectura
estratègies d'animació a la lectura estratègies d'animació

ESTRATÈGIES D'ANIMACIÓ A LA LECTURA

DEMANA'M LA LLUNA

Objectius

- Fomentar el desenvolupament d'una correcta expressió oral.
- Desenvolupar el pensament creatiu a l'hora d'establir hipòtesis a partir d'unes dades.
- Promoure el desenvolupament de l'empatia.
- Promoure la capacitat deductiva
- Fiançar la tècnica del debat.
- Fomentar la capacitat de resoldre problemes.
- Augmentar la consciència social dels alumnes.
- Fomentar actituds de respecte i tolerància envers els altres.
- Promoure el pensament crític.

2

Orientacions

Algunes de les activitats proposades impliquen reflexió i una posada en comú, per la qual cosa no es considera necessari que l'alumnat realitzi per escrit les activitats proposades, tot i que resulta recomanable per facilitar l'estructuració del pensament i la posterior exposició oral o debat.

Moltes de les tasques impliquen reflexionar sobre les pròpies actituds i valors en la vida, per la qual cosa recomanem el guiatge del docent per arribar a conclusions educatives i lògiques.

ACTIVITAT 1

(Abans de la lectura): **DEMANAR LA LLUNA**

Objectius

- Identificar frases lexicalitzades en el llenguatge popular.
- Fomentar la capacitat de deducció
- Fomentar el desenvolupament de justificacions objectives que sostenen o descarten una situació donada.
- Promoure l'elaboració d'hipòtesis a partir d'una informació ambigua.

Descripció

A partir del títol, “Demana’m la Luna” es tracta que els alumnes formulin hipòtesis de lectura pel que fa referència a l’argument del relat. Es pot partir del coneixement de frases fetes aportades pels alumnes. El professor recordarà el concepte de sentit real i sentit figurat a partir de les frases fetes aportades. Després es concretaran aquests conceptes en la frase feta que dona títol al llibre. Entre tots es tracta de reflexionar sobre el sentit real de l’expressió “demana la Lluna”. Finalment, els nois i noies faran les seves hipòtesis de lectura a partir del títol. Poden fer-ho en gran grup, com una pluja d’idees, o dividir-se en grups de quatre i després compartir les seves hipòtesis amb la resta.

3

Orientacions

En aquesta activitat, no es tracta només d’activar la fantasia dels alumnes perquè sí. Hi d’haver primer un treball de deducció a partir del significat de la frase feta. El professor pot orientar les reflexions ordenades dels alumnes amb preguntes com: literalment, és possible tenir la Lluna? Per tant, què significa demana-la? En quines situacions acostumem a utilitzar aquesta frase? Etc. El docent, farà especial atenció en el fet que el verb “demana” està en mode imperatiu. Si demana la Lluna és inútil, i oferir-la és impossible, què voldrà dir “Demana’m la Lluna” en imperatiu?

Un cop desgranat el significat del títol, es passarà a motivar els alumnes perquè generin hipòtesis sobre l’argument, a partir del títol. El docent farà notar que aquest verb

imperatiu, d'altra banda, implica un "jo" i un "tu". Qui pot ser la primera persona? Qui la segona? Qui pot ordenar a algú que li demani la Lluna? Per què? Quina serà aquesta gesta impossible que algú ofereix a una altra persona? En quin context es pot produir aquesta situació? Etc.

Cada hipòtesi argumental serà valorada pel grup, que podrà fer preguntes i comentaris per contribuir a justificar-la o descartar-la. Al final de l'activitat, poden votar la més plausible.

Seria convenient que, una vegada llegit el llibre, es recuperés aquesta activitat i es comparessin els resultats reals de la lectura amb les diferents hipòtesis inicials que van ser formulades abans de llegir l'obra.

ACTIVITAT 2

(Durant la lectura): **QUAN HI HA CANVIS A LA FAMÍLIA**

Objectius

- Fer adonar a l'alumnat sobre la diversitat de nuclis familiars en la societat.
- Fer reflexionar sobre les relacions que es mantenen entre els membres nous a una família.
- Fomentar actituds d'obertura mental envers els canvis de situació familiar.
- Promoure actituds d'acceptació i superació enfront fets irreversibles com la mort d'un familiar o l'adveniment d'un altre membre a la família.

Descripció

La Blanca es troba amb una situació familiar que, d'entrada, no accepta: l'adveniment de l'Àngel al nucli familiar. Separacions dels pares, noves parelles d'un dels progenitors, germans "postissos", etc. És un fet bastant comú entre els adolescents la dificultat d'acceptar aquesta nova família al temps que les relacions es poden deteriorar amb molta facilitat.

En conversa espontània i distesa, es tracta que els alumnes aportin ells mateixos casos d'aquesta diversitat familiar, que expliquin com s'han sentit, com ho viuen, quina mena de xarxa relacional s'estableix en el nou nucli familiar, on i quan es poden produir situacions de conflicte, de quina manera es poden resoldre, etc.

En algun moment, si és que no surt el tema espontàniament, el docent procurarà fer entendre als alumnes la posició del progenitor que viu ara en nova parella. Pot canalitzar el tema amb preguntes com ara: És més feliç el teu pare/mare ara que abans? Si tu l'estimes, com creus que se sent si tu no acceptes la seva nova parella? Etc.

Orientacions

En tractar-se d'un tema amb un alt grau de contingut emocional i que pertany a la intimitat familiar de cadascú, el docent tindrà especial cura en enfocar aquesta activitat amb suma delicadesa, respectant fins i tot el fet que algun alumne no hi vulgui participar. Per alguns nois i nois, parlar d'aquests assumptes els pot resultar dolorós. I tal vegada, per a d'altres, fins i tot els pot resultar terapèutic.

Caldrà, doncs, que el professor/a sigui capaç de crear un clima de confiança i respecte que permeti als alumnes expressar-se lliurement.

ACTIVITAT 3

(Durant la lectura): **L'ANONIMAT: CONFEREIX PODER O AMAGA COVARDIA?**

Objectius

- Fer reflexionar l'alumnat sobre l'ús que en fan sobre les noves tecnologies de la comunicació.
- Fomentar actituds de prevenció i prudència enfront les mateixes.
- Potenciar un esperit crític davant de "personalitats" que els poden enlluernar al darrere de l'anonimat dels xats.
- Fer entendre que normalment, al darrere d'una excessiva vida virtual intensa, s'acostuma a amagar una pobresa de relacions socials o una dificultat de relacionar-se amb maduresa en la vida real.
- Potenciar la tècnica del debat

Descripció

6

Tot i que les famílies i els docents els han advertit una i mil vegades sobre els perills potencials d'Internet, el cert és que els nostres alumnes se senten tremendament atrets per aquest mitjà de relació. Una de les activitats del pla lector fa reflexionar els alumnes individualment en aquest sentit. Però creiem que el tema és suficientment important com per tractar-lo a nivell de gran grup.

Es tracta de fer un debat sobre els pros i contres de l'ús dels xats. Es dividirà la classe en dos grans grups. El docent recordarà les regles de joc de tot debat: establiment del temps, presentació de proves, respecte pel torn de paraula, nomenament d'un portant-veu de cada grup i d'un moderador general, etc.

Cada grup treballarà per separat l'opció que li ha tocat. Treballaran a partir d'una posada en comú a les respostes individuals que s'han respost a les activitats (veure fitxa d'activitats). Es poden aportar experiències personals i documentació que avaluï cada postura (des de xats reals, a notícies sobre la captació d'adolescents per Internet, etc.)

Orientacions

El docent haurà de ser prou hàbil per conduir el debat i que s'arribi a determinades conclusions: no es tracta de dimonitzar els xats, sinó de fomentar una actitud crítica i que preservi els usuaris dels perills potencials. L'ús del xat no està malament sempre i quan no amagui una dificultat de relació en la vida real i/o la creació d'una doble personalitat suplantant la pròpia.

També caldrà parlar del fet de interactuar de manera anònima. És un avantatge o un inconvenient? Cal ser un mateix/a, però sense aportar dades personals? No dir tota la veritat és mentir? On està la frontera entre la previsió i l'engany? Quin grau de confiança podem tenir davant d'una personalitat virtual? Aquestes i d'altres similars, podrien ser en definitiva, preguntes que pot llençar el docent a l'aire per a cada un dels grups.

ACTIVITAT 4

(Durant la lectura): **LES CARES DE L'ASSETJAMENT**

Objectius

- Sensibilitzar l'alumnat enfront de situacions d'assetjament escolar, tant des del punt de vista de l'assetjador com de la víctima.
- Fomentar la capacitat de saber posar-se en la pell de l'altra persona.
- Ajudar a distingir clarament les situacions d'assetjament.
- Potenciar l'ús de canals de diàleg, comunicació i denúncia, si cal.

Descripció

Malauradament, l'assetjament que pateix la Blanca és l'exemple d'un fet que es produeix massa sovint en l'entorn acadèmic dels nostres joves. Un dels principals problemes en aquesta mena d'actitud és distingir què és assetjament i què no. És a dir, identificar situacions que potencialment ho puguin ser.

L'activitat consisteix en què els alumnes responguin, de manera anònima i individual, una enquesta elaborada pel docent. Sense dir noms, ni donar detalls que puguin identificar els alumnes, el docent farà una exposició amb les dades que en surtin de l'enquesta anònima. El resultat de la qual ha de donar peu al professorat per fer reflexionar l'alumnat sobre les distintes cares de l'assetjament.

De cara a un treball multidisciplinar, es podrien analitzar els resultats de manera estadística per tal de donar un cert anonimat. Fer alguna gràfica pot motivar, a més, la implicació del docent de Matemàtiques. I d'aquesta manera queden més paleses algunes situacions.

Orientacions

El docent posarà especial èmfasi en l'anonimat de l'enquesta. Les preguntes que elaborarà han de ser molt concretes i fàcils de contestar. En posem alguns exemples:

- T'has trobat en alguna situació de bullying promogut per algun company o grup de companys de classe?
- Com t'has sentit? Ràbia, por, impotència...?
- Des d'aleshores, ha canviat el fet la teva manera de ser i actuar dins de la classe?

- Què creus que ha motivat aquesta actitud del/s company/s cap a tu?
- Has parlat amb ell/s o no els has dit res?
- Ho has resolt? Si no ho has resolt, per què?
- N'has parlat amb algú del fet? Amb algun amic/ga? I amb algun adult?
- En els casos anteriors: què t'han aconsellat?
- Creus que qui exerceix l'assetjament és una persona dèbil o forta?
- Et consideres més dèbil que la persona/es que ha pràcticament assetjament cap a tu?
- Has tingut por de denunciar els fets? Per què?
- Si no has viscut tu directament un assetjament, saps d'algun company que l'ha-gi patit?
- T'he demanat consell o ajuda? Què li has aconsellat?
- Si has vist un cas d'assetjament i no t'han demanat ajuda, quina ha estat la teva postura? Quina actitud envers ell has tingut? Indiferència? Por de dir-ho algú pel que pugui passar?

La finalitat és que els alumnes reflexionin de quina manera es pot arribar a l'assetjament. A vegades es pot començar per una burla inicial que pot derivar en un assetjament en tota regla. On està la frontera entre un comentari envejós o cruel i l'assetjament? En quin moment comencem a ferir els altres? Si veiem casos i sabem que existeixen, els denunciem? Com podem ajudar un company/a que sofreix assetjament? Quina diferència hi ha entre l'assetjament físic i el psicològic? Etc.

També caldrà desgranar una mica la personalitat de l'assetjador. Buscant les causes del fet d'assetjar, qui és més vulnerable i feble? L'assetjador o la víctima? Quin paper hi juga l'autoestima en tots dos casos? Quines actituds cal promoure quan es detecta entre companys un cas d'assetjament? Etc.

ACTIVITAT 5

(Després de la lectura):

ELS ADULTS: ENS AJUDEN O INTERFEREIXEN EN LES NOSTRES VIDES?

Objectius

- Fomentar actituds de valoració i respecte envers els adults.
- Ajudar a identificar situacions en la que és convenient saber demanar ajuda als adults.
- Potenciar la capacitat d'identificació i discriminació de situacions conflictives.
- Ajudar a prioritzar aquelles actituds que, davant d'un conflicte, a la llarga poden resultar més rentables.
- Potenciar la tècnica del debat.

Descripció

En el decurs de relat, la Blanca arremet diverses vegades contra els adults: contra el seu oncle Àngel (ara padrastre), contra el seu psicòleg, contra la seva mare, contra alguns professors...

En gran grup es comentarà l'actitud de la Blanca respecte als adults significatius en la seva vida. Quina actitud inicial té ella envers cada un d'ells? Canvia aquesta actitud al llarg de la història? Per què? Etc. Aquestes i altres preguntes, poden donar peu a preparar la següent part de l'activitat.

Es tracta ara de fer un debat sobre els pros i contres de demanar ajuda als adults en general i més concretament a la família. **Els adults: ens ajuden o interfereixen en les nostres vides?**

Es dividirà la classe en dos grans grups. El docent recordarà les regles de joc de tot debat: establiment del temps, presentació de proves, respecte pel torn de paraula, nomenament d'un portantveu de cada grup i d'un moderador general, etc.

Cada grup treballarà per separat l'opció que li ha tocat.

Orientacions

A vegades, saber demanar ajuda no és fàcil. Els adolescents sovint pensen que la família no els comprèn i que cap adult no ha estat mai jove. Per això, davant d'un conflicte, en general prefereixen escoltar i seguir els consells d'un igual. Sense desmerèixer l'ajuda que poden prestar els amics, es tracta que l'alumnat identifiqui aquelles situacions que els poden arribar a desbordar i en les que el punt de vista d'un adult els pot aportar vies de solució. Per això cal maduresa i saber valorar les situacions en la seva justa mesura. A vegades confonen la necessitat d'ajuda amb la intromissió. Demanar ajuda és demanar opinió? Implica acceptar els consells? O són imposicions? Etc. No volen demanar ajuda perquè seria tant com fer evident una situació que han amagat o per la mateixa por que la família s'hi fiqui massa.

En definitiva, es tracta que, a partir del debat, l'alumnat reflexioni sobre el valor i la necessària capacitat de prioritzar les situacions de conflicte. Per exemple, no és el mateix estar enamorat/da d'una persona que no et fa cas, que quedar-se embarassada.

Aquestes i d'altres similars, podrien ser en definitiva, preguntes que pot llençar el docent a l'aire per a cada un dels grups. Demanem ajuda a la família? Quan? Què vol dir demanar ajuda? On està la frontera entre l'opinió i la imposició? Interfereixen els adults massa en la nostra vida? Els pares s'han de ficar en les nostres decisions? Quines decisions són nostre i només nostres?

Se'ls pot demanar també que elaborin una tabla on diferenciïn entre deures i drets. Quins consideren que són els seus drets? I quins deures haurien de tenir? Responsabilitat versus llibertat? Aquesta tabla pot ser feta de manera individual o en grup, en una cartulina gran, on cadascú d'ells apunti algun dret i algun deure.